

Seda KÂYA ÖSEN
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Seda KÂYA ÖSEN
İzmir Milletvekili

Ticaret Bakanlığının e-ticarete haksız rekabet ve tekelleşmenin önüne geçmek amacıyla hazırlamış olduğu Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 2022 yılının temmuz ayında yasalaşmış ve 1 Ocak 2024 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ticaret Bakanlığı sonrasında da E-ticaret kanununu destekleyici alt mevzuatları tamamlamıştır. İlgili kanunlar çerçevesinde yerli üreticilerimizi ve firmalarımızı korumak adına uluslararası firmalara, Türkiye’ye temsilci atama yükümlülüğü getirilmiştir. Ancak buna karşın, halen, bazı uluslararası e-ticaret firmalarının Türkiye’ye temsilci atamadığı bilinmektedir. Bu durum da yerli üretici ve firmalarımızın mağdur olmasına sebep olmaktadır. Ticaret Bakanlığı, e-ithalatla yurda güvensiz ve kalitesiz ürün girişini azaltmak için gümrüksüz alışveriş limitini düşürüp vergileri artırmasına rağmen bu soruna tam olarak çare bulunamamıştır.

Nitekim, Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği ile Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneğinin, kamuoyuna yansıyan şikayetleri de yaşanan mağduriyetin boyutlarını gözler önüne sermektedir. Ayakkabı Sanayicileri Derneğinin sektör üzerine yaptığı bir çalışma sonucu elde edilen verilere göre sadece geçen yıl, Çin’de faaliyet gösteren ve Türkiye’de temsilcisi bulunmayan bir platformdan 7-8 milyon çift ayakkabı sipariş ettiği anlaşılmıştır. Söz konusu durum yerli sanayicinin ürettiği kaliteli ürünlerin rekabet gücünü zayıflatırken, aynı zamanda ciddi istihdam kayıplarına da neden olmaktadır. Yine sektör temsilcilerinin açıkladığı verilere göre 2022 yılında 380 bin dolaylarında olan istihdam bugün 250 binin altına gerilemiştir. 130 bine yaklaşık istihdam kaybının sebepleri arasında denetimsiz ve kontrolsüz e-ithalat gösterilmektedir. Ayakkabı sektöründe ihracat seviyesi 1.2 milyar dolar civarında seyrederken ithalat tutarı da 1.7 milyar dolara yükselmiştir.

Bununla birlikte 30 Euro’nun altındaki gümrüksüz ürünlerin, gümrükten geçişinde herhangi bir teste tabi tutulmadığı da bilinmektedir. Öte yandan bu durum, haksız rekabet ve ülkemizdeki istihdam daralmasının yanı sıra bir de halk sağlığı ile ilgili endişelere de sebep olmaktadır. Bu konuda Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği, Ticaret Bakanlığı ile temasa geçmiş ve bu şekilde Türkiye’ye getirilen ayakkabıların kanserojen ve alerjen risk taşıdığına yönelik iddiaların araştırılmasını istemiştir.

Benzer şikayetler ev ve mutfak eşyaları sanayicilerinden de gelmektedir. Özellikle, mutfaklarda kullanılan küçük elektrikli ev aletlerinin e-ithalat yoluyla Çin'den gümrüksüz bir şekilde ülkemize sokulması bir çok riski beraberinde getirmektedir. Güvensiz ürünle karşılaşan vatandaşlar karşılarında muhatap da bulamamaktadır

Bu bağlamda;

- 1- Ticaret Bakanlığı, E-Ticaret Kanunu kapsamında ülkemize temsilci ataması gereken ancak halen atamayan firmalara ilişkin nasıl bir önlem alacaktır, bu konuda bir çalışma başlatılmış mıdır?
- 2- 2024 yılı içerisinde ve 1 Ocak 2025 – 1 Mayıs 2025 tarihleri arasında ülkemize gümrüksüz şekilde giren ürün tutarının toplamı ne kadardır?
- 3- E-ithalat ile yurda giren ve kanserojen riski taşıyan bu ayakkabı ve mutfak gereçlerinin toplatılması için bir çalışma yapılacak mıdır?
- 4- E-ticaret kanunu çerçevesinde yurt içinde yerleşik e-ticaret şirketlerine yönelik birçok düzenleme getirilmekte ve belli kısıtlamalar uygulanmaktadır. Ancak yurt dışı yerleşik şirketlerin bu düzenlemelere tabi olmadan faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Bu durumda kanunun yerli şirketleri koruma amacı nasıl yerine getirilecektir?